

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4240/2021
02.02.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца „АА“ ДОО ..., чији је законски заступник ББ, а његов пуномоћник Живан Јеремић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Владимир Мирковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1662/20 од 02.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1662/20 од 02.03.2021. године и предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1662/20 од 02.03.2021. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Аранђеловцу, Судска јединица у Тополи П 379/19 од 10.12.2019. године у изреци под ставом један и три и пресуђено тако што је: а) усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име претрпљене материјалне штете исплати износ од 1.360.448,15 динара са законском затезном каматом почев од 10.12.2019. године до исплате; б) обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 349.652,00 динара. Ставом другим изреке, одбачена је жалба туженог на првостепену пресуду у изреци под ставом два, као недозвољена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено преко пуномоћника, изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању на главној расправи пред другостепеним судом, тужилац је власник путничког моторног возила „...“, ближе описаног у другостепеној пресуди. Дана 09.04.2017. године у раним јутарњим часовима – око 05,00

часова, дошло је до пожара на напред наведеном аутомобилу, који пожар се затим проширио и на возило марке „...“, власништво трећег лица. О том догађају обавештена је Полицијска станица у Тополи и о томе сачињен записник о увиђају места догађаја ПУ-67/17 од 09.04.2017. године, а на лицу места је обављен разговор са сведоцима. Против овде туженог је покренут кривични поступак који се води пред Основним судом у Аранђеловцу под К 223/17 по оптужном предлогу Основног јавног тужилаштва из Аранђеловца које је поднело против овде туженог због постојања основане сумње да је дана 09.04.2017. године у селу ..., засеок ... око 05,00 часова пожаром као општеопасном радњом и општеопасним средством изазвао опасност за имовину већег обима, при чему је могао да схвати значај свог дела и могао да управља својим поступцима на начин ближе описан у оптужном предлогу, чиме је извршио кривично дело изазивање опште опасности из члана 278. став 1. КЗ. Оптужним предлогом туженом је као окривљеном стављено на терет и да је дана 11.04.2017. године у времену од 18,30 до 18,45 часова у селу ..., засеок ... угрозио сигурност више лица претњом да ће напасти живот и тело оштећеног ГГ и чланова његове породице при чему је могао да схвати значај свог дела и могао да управља својим поступцима на тај начин што је са мобилног телефона бр. .../... послао више СМС порука на мобилни телефон .../... оштећеном ГГ, садржине цитиране у наведеном оптужном предлогу, чиме је извршио кривично дело угрожавања сигурности из члана 138. став 2. КЗ у вези става 1. КЗ. Кривични поступак у предмету Основног суда у Аранђеловцу К 223/17 није правноснажно завршен до закључења главне расправе у парничном предмету. Предметно возило „...“ раније је било власништво ГГ, сина законског заступника тужиоца. Вештачењем од стране вештака машинске струке, уже специјалности аутомобилско-форензичко инжењерство, утврђена је тржишна вредност предметног возила „...“ и то у зависности од старости возила и понуде и тражње на тржишту на дан 09.04.2017. године, а на дан вештачења 21.08.2018. године према јединственим критеријумима који важе у Републици Србији и то у износу од 1.368.067,55 динара, док је тотална штета предметног возила - јер је поправка возила технички немогућа и износи 1.360.448,15 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је након главне расправе одржане пред тим судом закључио да кривични поступак против туженог за предметно кривично дело није правноснажно окончан, али да то није сметња за вођење парничног поступка ради накнаде штете која је проистекла из догађаја који је предмет кривичног поступка, јер је грађанско-правна одговорност шира од кривично-правне одговорности, те се суд у парничном поступку руководи правилима о проузроковању штете и накнади штете, примењујући одредбе Закона о облигационим односима; да је тужени извршио радњу паљења предметног возила, односно да постоји узрочнопоследична веза између радње туженог и настале штете, те и одговорност туженог да исту накнади тужиоцу у висини тоталне штете утврђеној вештачењем од стране вештака машинске струке, па је применом члана 154. став 1, 155, 158, 185. став 3. и члана 189. став 2. Закона о облигационим односима одлучио као у изреци побијане пресуде.

Такав закључак и правни став другостепеног суда Врховни касациони суд не прихвата. По оцени Врховног касационог суда основани су ревизијски наводи туженог да

је због погрешене примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 154. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Чланом 155. ЗОО прописано је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другоме физичког и психичког бола и страха (нематеријална штета). Чланом 158. ЗОО прописано је да кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерно или непажњом.

Одредбом члана 13. Закона парничном поступку прописано је да је у парничном поступку против учиниоца кривичног дела, суд у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим.

Смисао наведене одредбе члана 13. ЗПП је у томе да се обезбеди ауторитет осуђујућој пресуди кривичног суда, спречи могућност доношења контрадикторних одлука које угрожавају правну сигурност, као и да се обезбеди остваривање економичности. До примене правила о везаности парничног суда правноснажном пресудом кривичног суда којом је оптужени оглашен кривим долази у ситуацијама када се у парници покренутој против учиниоца кривичног дела одлучује о грађанско-правним последицама које су настале из једног животног догађаја поводом кога је раније вођен кривични поступак у коме је тужени у парници оглашен кривим. Када су у питању правноснажне осуђујуће пресуде кривичног суда, парнични суд је везан констатацијама кривичног суда уколико се оне односе на сама обележја конкретног кривичног дела. Тако на пример у парници за накнаду штете проузроковане једним догађајем парнични суд је везан за констатације кривичног суда у погледу проузроковања штете, али само уколико је штета битни елемент кривичног дела. У неким ситуацијама извршење кривичног дела представља услов за настанак или престанак одређених субјективних права. У том случају се питање да ли је извршено кривично дело појављује као претходно питање. У погледу решавања овог правног питања важе општа правила о решавању претходног питања. Правноснажна пресуда кривичног суда дејствује и као правна чињеница у свим оним ситуацијама у којима настанак или престанак једног права зависи од постојања пресуде одређене садржине.

Другостепени суд је своју одлуку засновао на исказу туженог датом на записнику о саслушању осумњиченог пред Основним јавним тужилаштвом у Аранђеловцу од 21.04.2017. године у предмету Кт 162/17 у коме је овде тужени признао извршење кривичног дела које му се ставља на терет, у присуству адвоката по службеној дужности. Наведени записник представља саставни део списка кривичног предмета Основног суда у Аранђеловцу К 223/17, у који је другостепени суд на главној расправи пред тим судом у доказном поступку извршио увид, али службеном белешком није констатовао утврђене чињенице битне за одлучивање у овом парничном поступку. Ово тим пре што до

закључења Споразума о признању наведеног кривичног дела није дошло, јер га овде тужени није потписао, па је поднет оптужни предлог у наведеном кривичном предмету. У записнику са припремног рочишта у предмету К 223/17 од 14.09.2018. године, који је здружен списима овог предмета (у присуству браниоца кога је окривљени ангажовао) саслушан је окривљени, овде тужени који је прво истакао да је његово признање пред полицијом изнуђено, описујући како је до истог дошло. Кривични поступак у моменту пресуђења у овој парници није био окончан. У овој парници тужени је оспорио основаност тужбеног захтева, оспоравајући да је он запалио предметно возило.

Код таквог стања ствари, по оцени Врховног касационог суда, другостепени суд није ценио да ли је као парнични суд везан констатацијом кривичног суда у односу на кривична дела која се овде туженом у наведеном кривичном поступку стављају на терет, односно да ли радње окривљеног (овде туженог) које су описане у оптужном акту јавног тужиоца имају сва битна законска обележја кривичног дела која се овде туженом стављају на терет у кривичном поступку и да ли се у конкретном случају извршење наведеног кривичног дела појављује као претходно питање у овој парници. Ово и са разлога што парнични суд није у поступку извео доказе на основу којих би на сигуран и поуздан начин утврдио постојање узрочно-последичне везе између радње туженог и настале штете, а самим тим и одговорност туженог да исту накнади тужиоцу, код чињенице да је тужени радњу извршења оспоравао и у кривичном и у парничном поступку, а другостепени суд своју одлуку је засновао искључиво на извршеном увиду у спис кривичног предмета и на доказима за које је остало неутврђено да ли је извођење истих у кривичном поступку дозвољено или не, на шта се основано указује ревизијом туженог.

Са изнетих разлога другостепена пресуда је морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности, употпуниће чињенично стање, након чега ће донети правилну и закониту одлуку правилном применом материјалног права, водећи рачуна и о осталим ревизијским наводима.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци решења, применом одредбе члана 416. став 3. Закона парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић